

Jeftiniji, ali ne i manji

Iako je Ministarstvo finansija pokušalo da obrazloži da suficit u budžetu omogućava prevremenu otplatu dela spoljnog duga, praktično je to samo refinansiranje ranijih dugova novim zaduživanjima

Nameru ministra finansija i ekonomije Mladana Dinkića da prevremeno otplati 430 miliona dolara spoljnog duga Srbije ne treba dovoditi u vezu sa januarskim viškom novca u konsolidovanoj državnoj kasi, jer je novac za vraćanje pozajmica obezbeđen ranijim zaduživanjima izdavanjem državnih obveznica.

Kako objašnjavaju ekonomisti, iako je Ministarstvo finansija pokušalo da obrazloži da pozitivni budžetski trendovi omogućavaju ovakav potez, otplata dela duga, praktično predstavlja refinansiranje ranijih dugova novim zaduživanjima. Naime, deo novca koji je država uzajmila emitujući obveznice služiće za prevremenu otplatu nepovoljnih, ranije uzetih kredita.

To, međutim, ne znači da je u pitanju loš potez. Kamatne stope po kojima se Srbija ranije zaduživala više su i po nekoliko procentnih poena od kamatnih stopa po kojima je država lani izdavala međunarodne obveznice. Dobro upravljanje dugom i podrazumeva da se nepovoljnija zaduživanja „zamene“ jeftinijim.

„U redu je skuplje kredite zameniti jeftinijim, a novac od kojeg bi se izvršila otplata su depoziti države nastali po osnovu zaduživanja“, kaže za NM

ekonomista Miloško Arsić.

I predsednik Fiskalnog saveta Pavle Petrović smatra da je prevremena otplata spoljnog duga Srbije „racionalno upravljanje javnim dugom“, ali dodaje da ne predstavlja trajno smanjenje tog duga. „Stvarno smanjenje duga doći će sa smanjenjem budžetskog deficita i tek je moguće od 2014“, rekao je on.

Dug Srbije naglo je porastao prošle godine - tri milijarde evra - i dostigao 18 milijardi evra, a udeo duga u bruto domaćem proizvodu porastao je sa 49,4 odsto na 63 odsto.

ODAKLE STIŽE NOVAC: Obrazlažući predlog da se deo duga prevremeno otplati, Ministarstvo finansija je saopštilo da januarski podaci konsolidovanog računa budžeta pokazuju da je u tom mesecu ostvaren suficit od 3,8 milijardi dinara, da je u februaru nastavljen takav trend, te da će ministar finansija na osnovu takvih kretanja predložiti Vladi da prevremeno otplati deo spoljnog duga.

Višak u budžetu u januaru ostvaren je, kako je saopšteno, „pre svega zahvaljujući značajnom rastu prihoda od doprinosa za socijalno osiguranje i od poreza na imovinu, a po osnovu primene Zakona o uslovnoj poreskoj amnestiji“.

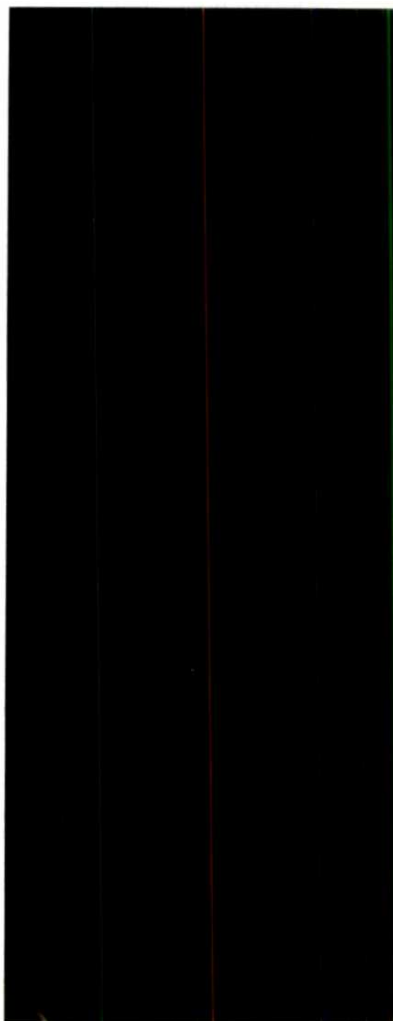
Konsolidovani račun budžeta obuhvata javne finansije čitave države, odnosno stanje na računima Republike, Pokrajine, gradova i opština, Penzionog fonda, Fonda zdravstvenog osiguranja i Fonda za osiguranje od nezaposlenosti.

Ekonomisti ne samo da smatraju da to nije tačno, već sumnjaju i da su trendovi toliko pozitivni.

Profesor Ekonomskog fakulteta Ljubodrag Savić kaže da je ta „ideja u redu“ ako je moguće da se država zaduži po kamatnoj stopi od pet ili 5,5 odsto, ali da objašnjenje Ministarstva finansija nije sasvim tačno, „jer ovako ispada da nam dobro ide i da

imamo višak novca, a činjenica je da su malo porasli izvoz i bruto domaći proizvod, zaustavljen rast nezaposlenosti, ali... nije to idealno“.

„To je samo nešto što bi trebalo da malo da predah Vladi, odnosno Ministarstvu finansija, a u osnovi je reč samo o tome da će država uzeti nove kredite i zatvoriti stare imajući u vidu da je cena zaduživanja na svetskom tržištu u priličnoj meri pala zbog ekonomske krize i u tom smislu ta ideja je u redu“, naglasio je on.

SUFICIT ILI DEFICIT: Fiskalni savet je upozorio da u prva dva meseca nema suficita nego da je budžetski deficit 35 milijardi dinara. Ako se nastave ta kretanja do kraja godine manjak u državnoj kasi mogao bi da dostigne 200 milijardi dinara, umesto predviđene 122 milijarde, navodi se u izveštaju Fiskalnog saveta o ocenama fiskalnih kretanja u 2012. i izazovima u 2013. i 2014. godini. Prema analizi te institucije visok deficit u prva dva meseca 2013. posledica je smanjenja javnih prihoda, posebno PDV-a, dok su javni rashodi bili pod kontrolom.

I ekonomista Miladin Kovačević sumnja da bi budžetski deficit mogao da ostane u ranije predviđenim okvi-

Fiskalni savet je upozorio da u prva dva meseca nema suficita, već je budžetski deficit 35 milijardi dinara.

rima, ukoliko se nastave trendovi sa početka ove godine.

“Budžetski deficit do kraja godine mogao bi dostići 150 milijardi dinara umesto planirane 122 milijarde”, izjavio je on. “Ako su tvrdnje Fiskalnog saveta da je budžetski deficit u februaru dostigao 28 milijardi dinara tačne, onda ima opravdanja za tvrdnju da bi očekivani deficit do kraja godine mogao dostići 4,5 odsto BDP-a”,

rekao je Kovačević. On je napomenuo da su pojedini stručnjaci još krajem prošle godine ukazivali na to da bi “relaksiraniji” plan za ovu godinu bio da budžetski deficit iznosi pet odsto BDP-a.

Ukoliko se prognoze zaista i ostvare, ekonomisti smatraju da bi u pitanje mogle da se dovedu i isplate države, iako Dinkić tvrdi da budžet nikad nije bio stabilniji i da novca za plate i penzije ima dovoljno.

Kako god se budžet bude dalje “ostvarivao” izvesno je, međutim, da iz redovnih poreskih prihoda neće biti viška koji bi mogao da posluži za neko novo “prevremeno” vraćanje duga. 🚩

V. Stevanović

